

तामाकोशी गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम

आ.व. २०७४।०७५

विषय शिर्षक	नीति तथा कार्यक्रमहरू
कृषि, सिंचाई तथा पशु विकास	<ul style="list-style-type: none"> • हरेक वडामा कृषि उपज संकलन तथा शीत भण्डारण स्थलको स्थापना गरिनेछ । • विभिन्न खाद्यान्न तथा नगदेवाली उत्पादनलाई प्रोत्साहन गर्न किसानहरूलाई उत्पादन बृद्धि परिमाणको आधारमा कृषि उत्पादन प्रोत्साहन सहायता कोष स्थापना गरि सहायता प्रदान गरिने छ । • व्यवसायीक नगदेवालीलाई प्रबर्द्धन गर्न गाउँपालिका भित्रका वडाहरूमा उचाई र जमिनको प्रकृति अनुरूप गाउँपालिकाको विशेष पहिचानका लागि कफि, कागती, किवी र केराको कृषि पकेट क्षेत्र घोषणा गरि ४ 'क' उत्पादन कार्यक्रम प्राथमिकताकासाथ सञ्चालन गरिनेछ । • स्थानीय विज्ञान जोगाउन कृषि सहकारी संस्था मार्फत विज्ञान वैक स्थापना गरिनेछ । • गाउँपालिका क्षेत्र भित्र घुम्ती कृषक पाठशालाको स्थापना गरी अगुवा कृषक तयार पारिने छ । • हरेक वडामा १/१ जना कृषि प्राविधिकहरू बाँडेर महिना परिचालन गरिने छ । आवश्यकता अनुरूप पशु चिकित्सकको व्यवस्था गरिनेछ । • तरकारी, मसलाबाली, फलफूल, जडिबुटि तथा पोसिलो घाँसको विज्ञान एवं विरुवा सुलभ मूल्यमा वितरण गरिनेछ । • व्यवसायीक कृषकका लागि सहूलियत दरको ऋण व्यवस्था गर्न स्थानीय सहकारीहरूलाई अनुदान दिइने छ । यस्तो अनुदान दिन कृषि ऋण सहायता कोषको स्थापना गरिने छ । • ठूलो परिमाणमा कृषि तथा पशुपालन सम्बन्धी व्यवसायीक फर्म स्थापना गर्न चाहने व्यक्तिहरूलाई जमीनको व्यवस्था तथा यन्त्र उपकरण प्राप्तमा सहजीकरण गरिने छ । • कृषिको लागत मुल्य घटाई कृषकलाई व्यवसायीकता तर्फ आर्कषित गर्न १० घर : एक ट्याक्टर कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । • खाली जमिनको उपयोग गरि कृषकको आमदानीमा वृद्धि गर्न सिम-खोल्सामा अलैचि : कान्ला-पाखामा अभिसो कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । • गाउँपालिका भित्र रहेको खाली सार्वजनिक जमिनलाई उपयोग गरि जमिनको प्रकृति अनुरूपको उत्पादन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । • ससाना आँठा-सुर्कालाई कृषि औजार उपकरण प्रयोग गर्न सहज हुने ठुला गहामा परिणत गर्न गहवा सुधार अभियान सञ्चालन गरिनेछ । • गाउँपालिका क्षेत्र भित्र आधुनिक कृषि अनुसन्धान तथा तालिम केन्द्रको स्थापनाका लागि सम्वन्धित निकायमा पहल गरिनेछ । • कृषक, बाली तथा पशुविमालाई प्रभावकारी रूपमा कार्यन्वयन गरिनेछ । • खाद्यन्नमा गाउँपालिकालाई आत्मनिर्भर बनाउदै निर्यात समेत गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । • सफल व्यवसायीक खेत भएका क्षेत्रहरूमा कृषक भ्रमणको व्यवस्था मिलाइनेछ । • भुउपयोग नीतिको तर्जुमा गरि निजी उत्पादनमुलक जमिन बाँझो राख्ने कार्यलाई निरुत्साहित गरिनेछ । • खेतीयोग्य जमीनमा सिंचाई सुविधा पुऱ्याउन विभिन्न कुलाहरु निर्माणका साथै हिउँदे पोखरीहरूको निर्माण गरिनेछ । तामाकोशी किनारका खेतहरूमा लिफ्ट तथा Zero Energy प्रविधिको प्रयोग गरि सिंचाईको व्यवस्था गरिनेछ । • प्लाष्टिक पोखरी निर्माण गर्न सहूलियत ऋण उपलब्ध गराइनेछ । सोही पोखरीलाई मत्पालन केन्द्र एवम् सिंचाईको श्रोतको रूपमा विकास गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।

तामाकोशी गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम

आ.व. २०७४।०७५

विषय शिर्षक	नीति तथा कार्यक्रमहरु
स्वास्थ्य तथा सरसफाई तथा खानेपानी	<ul style="list-style-type: none"> • गाउँपालिका स्तरमा १५ बेड क्षमताको अस्पताल स्थापनाका लागि उपयुक्त स्थानको खोजी गरि पूर्वाधार निर्माणका लागि नेपाल सरकार समक्ष पहल गरिनेछ । • घरबाट निस्कने फोहोरको बर्गिकरण गरि प्राङ्गारिक मल बनाउने ज्ञान, सिप र प्रविधि प्रदान गरि फोहोरबाट मोहोर कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । • स्वास्थ्य चौकीहरुको व्यवस्थापन नियमावली तर्जुमा गरि अनुगमन व्यवस्था प्रभावकारी बनाइने छ । प्रत्येक स्वास्थ्य चौकीमा प्रयोगशाला (Laboratory) स्थापना गरिनेछ । • ६० वर्ष माथिका वृद्धवृद्धालाई घरमै गई नियमित स्वास्थ्य जाँच गर्न घर घरमा स्वास्थ्यकर्मी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । • गृहिणीहरुलाई बालबालिका हेरचाह र स्वस्थ आहार सम्बन्धी आधारभूत तालिम दिइनेछ । • प्रत्येक स्वास्थ्य चौकीमा एम्बुलेन्सको व्यवस्था गर्दै जाने नीति अवलम्बन गरिनेछ । • गम्भीर रोगको उपचार खर्च अभाव हुन नदिन गाउँमै वसोबास गर्ने वासिन्दाहरुको लागि अनिवार्य स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । • गम्भिर प्रकृतिको रोगको उपचारमा सहयोग पुऱ्याउन नागरिक स्वास्थ्य उपचार सहायता कोष स्थापना गरिनेछ । • वर्षमा १ पटक हरेक वडामा विशेषज्ञ डाक्टरहरु सहितको स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन कार्यक्रमलाई नियमित गरिनेछ । • स्थानीय जडिवुटी र आदिवासी ज्ञानलाई प्रबर्द्धन गरी परम्परागत स्वास्थ्य उपचार विधिलाई व्यवस्थित गरिनेछ, तर अन्धविश्वासमा आधारित उपचार पद्धतिलाई निरुत्साहित गरिनेछ । • सामाजिक संस्थाहरु मार्फत स्वास्थ्य सम्बन्धि जनचेतनामुलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ । • प्रत्येक व्यक्तिले वर्षमा एक पटक स्वास्थ्य परीक्षण गर्ने र रोग पहिचान भएका व्यक्तिको समयमै स्वास्थ्योपचार गराउन सहजिकरण गर्नको लागि आवश्यक कार्यक्रमहरु तर्जुमा गरिनेछ । • एक घर एक शौचालय कार्यक्रम अनिवार्य रुपमा कार्यान्वयन गरि गाउँपालिकालाई खुला दिशामुक्त घोषणा गरिनेछ । • प्राथमिक स्वास्थ्य सेवा लिन भौगोलिक हिसावले कठिनाई भएका स्थानहरुमा आवश्यकताका आधारमा गाउँघर क्लिनिक स्थापना गरिनेछ । • मेरो घर सफा घर भन्ने नाराकासाथ सरसफाई अभियान सञ्चालन गरिनेछ । • सवै घरमा शुद्ध खानेपानीको सुविधा पुऱ्याउन एक घर एक धारा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । • यसअघि निर्माण भएका खानेपानी परियोजनाहरुको लेखाजोखा अध्ययन गरि पूराना धारा र ट्यांकीहरुको मर्मतका लागि हरेक वडामा वजेट विनियोजन गरिनेछ । खानेपानी नपुगेका वस्तीहरुमा नयाँ आयोजनाहरुको सर्भे गरिनेछ । • खानेपानीको श्रोत नभएका वस्तिहरुमा आकासको पानी संकलन गर्ने प्रविधि अवलम्बन गरिनेछ । • खानेपानी शुद्धिकरणका विधि तथा प्रविधिहरुको प्रचारप्रसार गरि जनस्तरमा चेतना अभिवृद्धि गरिनेछ ।
शिक्षा	<ul style="list-style-type: none"> • हरेक वडाका १/१ वटा माध्यमिक विद्यालयहरुलाई श्रोतसाधन सम्पन्न नमुना विद्यालयको रुपमा विकास गरिनेछ । त्यस्ता विद्यालयकमा आधारभूत तहसम्म अनिवार्य रुपमा अंग्रेजी माध्यममा पठनपाठनको शुरुवात गरि शैक्षिक गुणस्तर वृद्धिका लागि शहरवजारका प्रतिष्ठित निजी विद्यालयहरूसँग सहकार्य गरिनेछ । • हरेक वडाका २/२ वटा बाल विकास केन्द्रहरुमा बालमैत्री पूर्वाधार थप गरी आधुनिक किन्डर गार्डेनको रुपमा विकास गरिनेछ । • विद्यालयमा आधारभूत तह देखि नै कम्प्युटर शिक्षा प्रदान गरिनेछ । • गाउँपालिकाका विद्यालयहरुमा छात्रामैत्री शौचालय निर्माण गरिनेछ ।

तामाकोशी गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम

आ.व. २०७४।०७५

विषय शिर्षक	नीति तथा कार्यक्रमहरु
	<ul style="list-style-type: none"> • गाउँपालिकाका प्रत्येक विद्यालयलाई उच्च गतिको इन्टरनेट पहुँचमा पुर्याइनेछ । हरेक वडाको एउटा माध्यमिक विद्यालयमा १/१ वटा Distance Learning Center तथा श्रव्यदृष्य कक्षहरुको स्थापना गरिनेछ । • गाउँपालिकामा एउटा १२ कक्षासम्म विज्ञान विषय पठनपाठन हुने माध्यमिक विद्यालय स्थापनाका लागि आवश्यक तयारी अघि बढाइनेछ । • विद्यालयहरुको विषयगत नतिजा सुधार गर्न शिक्षकहरुलाई Subject Teaching Methods Training को व्यवस्था मिलाइनेछ । • आफूले अध्यापन गराउने विषयमा उत्कृष्ट नतिजा हासिल गर्न सफल विषयगत शिक्षकहरुलाई पुरस्कारका साथै निश्चित प्रोत्साहन भत्ताको व्यवस्था गरिनेछ । • जीवन उपयोगी तथा व्यवहारिकमा जोड दिइनेछ । यस्तो शिक्षा अध्ययन गर्न चाहने, उत्कृष्ट, जेहेनदार तथा विपन्न विद्यार्थीहरुलाई छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउन गाउँपालिका अध्यक्ष छात्रवृत्ति कोष स्थापना गरिनेछ । • विभिन्न संघसंस्था र आयोजनाहरुको सहयोगमा गाउँपालिकामा एउटा एक प्राविधिक शिक्षालय स्थापना गरिनेछ । • आवश्यकताका आधारमा शिक्षकको दरवन्दी मिलान गरि शिक्षक विद्यार्थी अनुपात मिलाइनेछ ।। • विद्यार्थी अत्यन्त न्युन भएका विद्यालयहरुलाई नजिकका विद्यालयहरुमा गाभिनेछ । • शिक्षा क्षेत्रलाई अनुसाशित, मर्यादित र व्यवस्थित बनाउन गाउँपालिका शिक्षा समिति, वडा शिक्षा समिति र विद्यालय व्यवस्थापन समिती गठन गरिनेछ । • गरिवीको निश्चित मापदण्डका आधारमा कक्षा १ देखि १२ सम्म अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरुलाई वार्षिक १ जोर विद्यालय पोषाकको व्यवस्था गरिनेछ । • तामाकोसी गाउँपालिका वडा नं. ४ मालुमा अवस्थित गोल्मेश्वर क्याम्पसमा प्राविधिक विषयहरुसमेत थप गरि गाउँपालिकाको उच्च शिक्षाको मुख्य शैक्षिक केन्द्रको रूपमा विकास गरिनेछ ।
सडक यातायात तथा पुर्वाधार विकास	<ul style="list-style-type: none"> • जफे-मालु-हाँवा सडक र भिरकोट-भुले-छौडे-हाँवा सडकलाई गाउँपालिकाको मुख्य सडक कोरिडोरका रूपमा विकास गर्न आवश्यक मर्मत सम्भार मार्फत स्तर उन्नति गर्दै बाह्रै महिना सञ्चालन गरिनेछ । गाउँपालिका भित्रका अन्य सडक सञ्जाललाई यिनै मुख्य सडकसँग जोडिनेछ । कालोपत्रेको क्रममा रहेको जफे-मालु-हाँवा सडकको निर्माण कार्य निर्धारित समयमा नै सम्पन्न गराउन र निर्माण कार्यको गुणस्तर समेत सुधार गर्न प्रभावकारी अनुगमन व्यवस्था मिलाइनेछ । • गाउँपालिका भित्रको यातायातलाई नियमितताका लागि विभिन्न विभिन्न प्राकृतिक कारणले अवरुद्ध हुने सडक तत्काल सुचारु गर्न आकस्मिक सडक मर्मत कोष स्थापना गरिनेछ । • भिरकोट-भुले-छौडे-हाँवा सडकको स्तरोन्नति गरिनेछ । • गाउँपालिका भित्रका टोलहरुलाई सडक सञ्जालले जोड्न तथा कृषियोग्य जमीनमा सडक पहुँच पुर्याउन घर टोलमा सडक : खेतबारीमा ट्रक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । • सडकहरुको स्तरोन्नति गर्दा कालोपत्रे भन्दा स्थानीय श्रोतसाधन र श्रमको उपयोग हुने र गुणस्तरिय एवम् टिकाउ समेत हुने प्रविधिको प्रयोग गरिनेछ । • गाउँपालिका केन्द्रबाट वडा केन्द्रसम्म पुग्ने सुरक्षित र भरपर्दो सडक निर्माण गरिनेछ । गाउँपालिका केन्द्रबाट हरेक वडा केन्द्र सम्म सार्वजनिक यातायातको व्यवस्था मिलाइनेछ । • गाउँपालिकाका शाखा सडकहरु कमिमा अनिवार्य ६ मि. चौडाईका बनाइनेछ । • हरित सडक निर्माणकालागि गोपी खोला देखि खिम्तिखोला सम्म पक्की सडकको दाँयाँबाँया विपेश खालको वृक्षरोपन गर्न सडक डिभिजन कार्यालयसँग समन्वय गरिनेछ । अन्य सडकहरुमा क्रमशः गर्दै लगिनेछ । • गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयहरुको कार्यालय सञ्चालनकालागि व्यवस्थित र सुविधायुक्त भवन निर्माण गरिनेछ । साथै गाउँपालिका भित्रका विद्यालय तथा स्वास्थ्य चौकिका भवन निर्माण तथा मर्मत सम्भार गरिनेछ ।

तामाकोशी गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम

आ.व. २०७४।०७५

विषय शिर्षक	नीति तथा कार्यक्रमहरु
	<ul style="list-style-type: none"> • भुकम्प पिडितहरुको नीजि आवास, तथा भुकम्पबाट क्षतिग्रस्त सबै सार्वजनिक भवनहरु पुर्ननिर्माणको व्यवस्था मिलाईनेछ । वास्तविक सुकुम्बासीको पहिचान गरि गाउँपालिकाको आन्तरिक आयबाट घडेरीको व्यवस्था गरिनेछ । • विकासमा स्थानीय जनताको अपनत्व जागृत गराई विकास छिटो दिगो बनाउन स्थानीय जनताको समेत लगानी हुने गरि विकासमा साभेदारी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ जसका लागि समपुरक कोष (Matching Fund) को व्यवस्था गरिनेछ । • दिगो विकासका लागि उपभोक्ता समिति शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । • स्थानीय जनताले विकास निर्माणका आयोजनाहरुको कुल लागत मध्ये २०% सहभागिता (नगद वा श्रमका रुपमा) अनिवार्य रुपमा गर्नुपर्ने व्यवस्था लागू गरिनेछ ।
वन, वातावरण तथा भू संरक्षण	<ul style="list-style-type: none"> • गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका प्राकृतिक सम्पदाहरु (जल, जमिन, वनजङ्गल, ढुङ्गारोडा, खनिज आदि) उपयोग गर्ने गरि निर्माण हुने वा भएका आयोजना तथा उद्योग व्यवसायीहरुले अनिवार्य रुपमा पुर्व स्विकृति लिइ दर्ता गर्नुपर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । • हरेक वडालाई धुवाँमुक्त बनाउन धुवाँरहित सुधारिएको चुल्हो तथा विद्युतीय चुल्होको प्रयोगलाई प्रोत्साहित गरिनेछ । • गाउँपालिकालाई प्लाष्टिक मुक्त बनाउन अभियान सञ्चालन गरिनेछ । • गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका वन क्षेत्रलाई सामुदायिक वन, कबुलियती वनको रुपमा थप व्यवस्थित गरिनेछ । नयाँ सामुदायिक वनको दर्ता गरि पुराना सामुदायिक वनको नविकरण गरिनेछ । खाली पाखाहरुलाई कबुलियती वनको रुपमा स्थानीय समुदायलाई जिम्मा लगाइनेछ । • सडक किनारामा भूक्षयलाई रोकी आर्थिक लाभ समेत लिन अम्रिसोका विरुवाहरु रोपी त्यसको संरक्षण र उपयोग गर्न सम्बन्धित समुदायलाई परिचालन गरिनेछ । • जग्गा बाँझो राख्ने कार्यलाई निरुत्साहित गर्न खाली जग्गाका सर्वेक्षण र माटो परीक्षण गरी जमिनको प्रकृति अनुसारको भुउपयोग नीति अवलम्बन गरिनेछ । • पहिरोको उच्च जोखिममा रहेको भिरकोट क्षेत्रमा पहिरो तथा भूक्षय नियन्त्रणका विषेश कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । • गाउँपालिका भित्र खाली रहेको जमिनमा जमिनको प्रकृति अनुरूपका विरुवाहरु रोपन वृक्षरोपनको कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । • पहिरो तथा भूक्षयग्रस्त क्षेत्रहरुमा बाँसका विरुवा रोपण गरिने, त्यसको संरक्षण र उपयोग कार्यमा गरिव तथा भूमिहीन किसानहरुलाई जिम्मा दिइनेछ । • जमिनको प्रकृति अनुकूल हुने गरि एक घर वरीपरि ५ वृक्ष अनिवार्य गरिनेछ । • हरेक घरमा मेरो बगैँचा मेरो फुलवारी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । • उपयुक्त सार्वजनिक स्थलमा वर पिपल रोपी हुर्काउनेलाई विषेश सम्मानगरि पुरस्कृत गरिनेछ । • जाइ, हसना, बाह्रमासे फूल, धुपी, रवर प्लान्ट अशोक जस्ता वृक्ष रोपन प्रोत्साहन गरिनेछ । • हरेक वडामा बहु जातका विरुवा उत्पादन गर्न वन कार्यालयसँग समन्वय गरि नर्सरी स्थापना गरिनेछ । • प्रत्येक वडाहरुमा क्रमश बाल उद्यान तथा पिकनिक पार्क निर्माण गरिदै लगिनेछ । • हावापानी सुहाउँदो जडिवुटि खेतिकोलागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ । गाउँपालिका भित्र जडिवुटी प्रशोधन केन्द्र स्थापना गरिनेछ । बजारमुल्य तथा उपयोगिताका आधारमा सुगन्धित तेल उत्पादन गरि विक्रि वितरणको व्यवस्था गरिनेछ । • खेरजाने वन पैदावारबाट कागज उत्पादन एवम् उर्जाका वैकल्पिक उपायहरुको संभाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
आर्थिक विकास	<ul style="list-style-type: none"> • अपेक्षित आर्थिक उपलब्धि हासिल गर्न पानी, खानी र जवानीको समुचित उपयोगको नीति तर्जुमा गरिनेछ । • खेर गइरहेको श्रमलाई उत्पादनमा जोड्न हाते सिपमुलक लघु उद्यम कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ, यसका लागि प्रत्येक वडामा १/१ वटा साभा सुविधा केन्द्रको स्थापना गरिनेछ ।

तामाकोशी गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम

आ.व. २०७४।०७५

विषय शिर्षक	नीति तथा कार्यक्रमहरु
	<ul style="list-style-type: none"> • गाउँपालिका स्तरमा १ औद्योगिक क्षेत्र स्थापनाकालागि आवश्यक पूर्वाधारको निर्माण गरिनेछ । • व्यवसायीक क्षेत्रमा लाग्न चाहने युवाहरुलाई आधारभूत तालिम, यन्त्रउपकरण सहयोग र अवलोकन भ्रमणको व्यवस्था मिलाइनेछ । • वैदेशीक रोजगारबाट फर्केका तथा बेरोजगार युवाहरुको तथ्याड्क संकलन गरि उनीहरुलाई स्वरोजगारमुखी सिप प्रदान गरिनेछ । • गाउँपालिका केन्द्रमा राष्ट्र बैंकबाट इजाजत प्राप्त 'क' वर्गको बाणिज्य बैंकको शाखा र वडाहरुमा बैंकका सेवा केन्द्र सञ्चालनमा बैंकलाई प्रोत्साहित गरिनेछ । • गाउँपालिका भित्र उत्पादनमुलक व्यवसाय सञ्चालनका लागि सहूलियत दरको ऋण व्यवस्था गरिनेछ । वैदेशीक रोजगारीबाट फर्केका १०० जना युवाहरुलाई व्यवसायीक कृषि र स्वरोजगारमुलक उद्यममा संलग्न गराउन विशेष सुविधा उपलब्ध गराइनेछ । • क्रिशोर विद्यार्थीहरुलाई उद्यम, उत्पादन तथा व्यापार व्यवसायको महत्व बोध गराउन हरेक माध्यमिक विद्यालयमा महिनाको अन्तिम शुक्रवार विद्यालयस्तरीय हाटवजार सञ्चालन गरिनेछ । विद्यार्थीहरुले घरमा उत्पादित सामग्री बेच्ने, सटही गर्ने साथै विद्यार्थी तथा अभिभावकहरुले आवश्यक सामग्री किन्ने प्रणाली शुरु गरिनेछ ।
कला, साहित्य, संस्कृति तथा पर्यटन	<ul style="list-style-type: none"> • गाउँपालिका भित्र विभिन्न जातीय तथा धार्मिक सम्प्रदायकाविच सुमधुर सम्बन्ध स्थापित गर्न सामाजिक-साँस्कृतिक बहुलवादको नीति अवलम्बन गरिनेछ । • नेपाली कला, साहित्य, भाषा तथा संस्कृतिको साथै स्थानीय भाषा र संस्कृतिको प्रवर्द्धन तथा संरक्षण गर्न विशेष व्यवस्था गरिनेछ । • गाउँपालिकाको माथिल्लो क्षेत्रमा रहेको देउराली सल्लेपोखरी, घोरनागी, जोरमाने क्षेत्रमा रहेको ऐतिहासिक गढी, गुफा, गुम्बा, मठमन्दिर पोखरीको संरक्षण गरी पर्यटन प्रवर्द्धन गरिनेछ । • सल्लेपोखरीस्थित ऐतिहासिक गढी रहेको क्षेत्रमा एक भ्यु टावरको निर्माण गरिनेछ । • गाउँपालिका भित्र बसोवास गर्ने आदिवासी तथा जनजातीहरु सुनुवार, शेर्पा, तमाङ र माझीको मौलिक संस्कृति भल्काउने संग्रहालय तथा मौलिक प्रविधि पार्क निर्माण गरिनेछ । यस गाउँपालिकाको वडा नं. ७ हाँवामा आवश्यक भौतिक सुविधाको व्यवस्था गरि होमस्टे सञ्चालन गरिनेछ । • गाउँपालिका भित्र रहेका मठ, मन्दिर, गुम्बा, चर्च तथा मृत्यु संस्कारका घाटहरुको मर्मत सम्भार तथा निर्माण गरिनेछ । • मालुको गोल्मेश्वर मन्दिर, भीरकोटको चारधाम, भुलेको गुप्तेश्वर, जफेको सितापाइला, सहरेको सडखेश्वर क्षेत्रलाई संभावनाको क्षेत्रका रूपमा पहिचान गरि पर्यटकीय तथा धार्मिकस्थलको रूपमा विकास गर्न योजना निर्माण गरिनेछ । • ज्याफिटड, वञ्जजम्प, प्याराग्लाइडिङ, रक क्लाइमिङ, पदमार्ग जस्ता पर्यटनसँग सम्बन्धित पूर्वाधारहरुका विकास गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ । • तामाकोसी गाउँपालिकाको प्राकृतिक कौमार्यता तथा सौन्दर्यता (Natural Virginity and Beauty) लाई पर्यटनसँग जोडिनेछ ।
युवा तथा खेलकुद	<ul style="list-style-type: none"> • गाउँपालिकास्तरमा उपयुक्त स्थानमा रहेको सहरेको भञ्ज्याङमा १ रंगशालाको निर्माण गरिनेछ भने हरेक वडाहरुमा १/१ वटा खेलकुद मैदान निर्माण गरिनेछ । • युवाहरुमाभ अनुशासित, मर्यादित, मुलुकप्रति समर्पित सकारात्मक सोच, र सुनौलो भविष्यको योजना सहितको भावना जागृत गराउन जीवन बृत्ति परामर्श (Career Counseling) कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । • गाउँपालिका स्तरमा प्रत्येक वर्ष खेलकुद महोत्सव आयोजना गरिनेछ, साथै अन्य गाउँपालिका तथा नगरपालिकाहरूसँग समन्वय गरि मैत्रिपूर्ण खेलहरु सञ्चालन गरिनेछ । • गाउँपालिका स्तरमा खेलकुदको विकास, विस्तार गरि नियमित खेलकुद प्रतियोगिताहरु आयोजना गर्न गाउँपालिका स्तरमा खेलकुद संघ स्थापना गरिनेछ

तामाकोशी गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम

आ.व. २०७४।०७५

विषय शिर्षक	नीति तथा कार्यक्रमहरु
सुशासन, सार्वजनिक सेवा प्रवाह तथा संस्थागत विकास	<ul style="list-style-type: none"> • गाउँपालिकाको कार्यालय बडा कार्यालयहरु तथा विषयगत कार्यालयहरुमा नागरिक बडापत्र निर्माण गरि लागु गरिनेछ । गाउँ सरकारको आय तथा व्ययको विवरण चौमासिक रुपमा वेभसाइट लगायत अन्य माध्यमबाट समेत सार्वजनिक गरिनेछ । • विद्यालय र स्वास्थ्य चौकिको गुणस्तर सुधार एवम् सेवा प्रवाहको स्तर अभिवृद्धि गर्न रेखदेख तथा निरीक्षण कार्यदल गठन गरि मासिक रुपमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने संस्थागत व्यवस्था गरिनेछ, प्राप्त प्रतिवेदनका आधारमा सुधारका कार्यक्रम नियमित गरिनेछ । • सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई छिटो, छरितो, पारदर्शी, जवाफदेही बनाइनेछ । भ्रष्टचारलाई कडा कानुन निर्माण गरि निरुत्साहित गरिनेछ । कर्मचारीहरुलाई कार्यसम्पादनका आधारमा प्रोत्साहन भत्ताको व्यवस्था गरिनेछ । • गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा स्थानीय गैरसरकारी संस्था तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरुलाई आमन्त्रण गरी साभेदारीको लागि अपिल गरिनेछ । • NGO/INGO बाट संचालन गर्ने कार्यक्रमलाई गाउँसभामा अनिवार्य रुपमा पेश गरी गाउँपालिकाको वार्षिक कार्यक्रम र बजेटमा मुलप्रवाहीकरण गरिनेछ । • विकासका वार्षिक योजना निर्माण र कार्यान्वयनमा समुदाय परिचालनका लागि साविकका वडालाई समेटेर टोल सुधार समिति गठन गरि सक्रिय बनाइनेछ ।
सुचना प्रविधि तथा सञ्चार	<ul style="list-style-type: none"> • सबै वडाको घरधुरी दर्ता गरि पहिचानको लागि निश्चित घरधुरी कोड (Household ID)प्रदान गरिनेछ । • एकिकृत तथ्यांक व्यवस्थापन प्रणाली सुरुवात गरिनेछ । पारिवारिक विवरण (Family Folder) स्थापना गरि, सफ्टवेयर मार्फत वडाहरु बाटै तथ्यांक अद्यावधिक हुने व्यवस्था शुरु गरिनेछ । • अत्याधुनिक प्रविधिको प्रयोग गर्नुपर्ने र उच्च लागत अनुमान रहेका आयोजनाहरु बाहेकका आयोजनाहरुको कार्यान्वयन उपभोक्ता समिति, सहकारी र सामुदायिक संस्थाहरु मार्फत गरिनेछ । उपभोक्ता समितिहरुलाई प्रभावकारी परिचालन गर्न उपभोक्ता समिति परिचालन कार्यविधि तर्जुमा गरिनेछ । • गाउँपालिकाको योजनाबद्ध विकासका लागि १० वर्षे विकास गुरुयोजना निर्माण गरिनेछ । • संगठन व्यवस्थापन सर्भेक्षण कार्य सम्पन्न गरि गाउँपालिकाको जनशक्ति आवश्यकता पहिचान गरिनेछ । सो का आधारमा स्थानीय कर्मचारी सेवा नियमावली तर्जुमा गरिनेछ । • गाउँपालिका भित्र आवश्यक पर्ने कर्मचारीको पदपुर्तिका लागि सेवा करार प्रणालीको अवलम्बन गरिनेछ, सो कार्यलाई व्यवस्थित गर्न एक कार्यविधि निर्माण गरिनेछ । • प्रत्येक वडाका महत्वपूर्ण सार्वजनिक स्थलहरुमा इन्टरनेट सुविधा पुऱ्याई फ्रि वाइफाई (Free WiFi) को व्यवस्था गरिनेछ । • सुचना प्रविधिको उच्चतम उपयोग गरि सेवा प्रवाहलाई चुस्तदुरुस्त बनाइनेछ ।
राजश्व संकलन र परिचालन	<ul style="list-style-type: none"> • गाउँपालिकाको राजश्व सुधार कार्ययोजना तर्जुमा गरिनेछ । • गाउँपालिकामा कर संकलन गर्दा प्रगतिशिल कर प्रणाली लागु गरिनेछ । • मुख्य राजश्वका स्रोतहरु: सम्पत्ति कर, घरनक्सा पास तथा अभिलेख दस्तुर, व्यवसाय कर, बहाल विटौरी शुल्क, सम्पत्ति मूल्यांकन शुल्क, निवेदन दस्तुर को निर्धारण गरि सफ्टवेयर प्रणालीबाट असुली गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । • आम जनतालाई कर तथा राजश्वको महत्वका बारेमा जनचेतना विस्तार गरिनेछ । करको दर भन्दा करको दायरा बढाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

तामाकोशी गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम

आ.व. २०७४।०७५

विषय शिर्षक	नीति तथा कार्यक्रमहरू
सामाजिक सेवा तथा समावेशी प्रवर्द्धन	<ul style="list-style-type: none"> • समाजका हरेक व्यक्तिको मानव अधिकारको हनन् नहुने व्यवस्था मिलाइनेछ । • हरेक नागरिकको बैंक खातालाई अनिवार्य गरि वृद्धवृद्धा, एकल महिला, तथा अपाङ्ग नागरिकको सामाजिक सुरक्षा भत्ता बैंक मार्फत व्यक्तिको खातामा सिधै पठाउने व्यवस्था मिलाइनेछ । • वृद्धवृद्धा तथा पिडित महिलाहरूका लागि गाउँपालिका भित्र एक मन बहलाउने केन्द्र (Recreation Center) निर्माण गरिनेछ । • दलित र अल्पसंख्यक समुदायका व्यक्तिहरूको लागि सामुदायीक संगठनहरूको प्रवर्द्धन र नेतृत्व विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । • अपाङ्गता भएका नागरिकहरूलाई जीवन निर्वाह भत्ता उपलब्ध गराइनेछ । • टोलटोलमा छलफल चौतारी घर तथा सिकाई केन्द्र निर्माण गरिनेछ । • जेष्ठ नागरिक र अपाङ्ग नागरिकहरूलाई सक्रिय जीवन जिउने बातावरण तयार पार्न उपयुक्त सीपमुलक तालिम सञ्चालन गरिनेछ । • बालविवाह, बहुविवाह, जातीय छुवाछुत अनमेल विवाह जस्ता सामाजिक कुरिति, कुसंस्कार, रुढिवादी अन्धविश्वासको अन्त्य गर्न साँस्कृतिक सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । • पछि पारिएको समुदायलाई विकासको मुल धारमा ल्याउन गरिवी निवारण कोष को स्थापना गरिनेछ । • प्रत्येक वडामा एउटा सुलभ खाद्यान्न विक्री डिपो स्थापना गरिनेछ, सोहि डिपोमार्फत विपन्न परिवारहरूलाई रासन कार्डको व्यवस्था गरि विशेष सहूलियतमा खाद्यान्न उपलब्ध गराइने छ । • जेष्ठ नागरिक सेवालाई प्रभावकारी बनाउन उत्कृष्ट छोराबुहारीलाई सम्मान तथा पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ । • महिला विरुद्ध हुने विभेद घरेलु हिंसा अन्त्य गर्न तथा उनिहरूको श्रमको उपयुक्त मूल्यांकनका लागि जनचेतना अभिवृद्धि गरिनुकासाथै थप संरचनागत व्यवस्था गरिनेछ । • महिला, बालबालिका तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू अल्पसंख्यक समुदायको लैङ्गीक समनता एवम् समावेशीकरणको सन्दर्भमा विशेष कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
जोखिम तथा प्रकोप व्यवस्थापन	<p>जेखिम तथा व्यवस्थापनका लागि गाउँपालिका तथा वडा स्तरीय विपद व्यवस्थापन समितिहरू स्थापना गरिनेछ । विपद पुर्व र पश्चातका बारेमा जनचेतना अभिवृद्धि गराइनेछ ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • प्राकृतिक प्रकोपका संवेदनसिल क्षेत्रहरूको पहिचान, अध्ययन र त्यसको न्युनिकरण गर्न विपद व्यवस्थापन पुर्व योजना तर्जुमा गरिनेछ । • विपद, प्राकृतिक प्रकोप तथा महामारीको अवस्थामा नागरिकलाई तत्काल राहत उपलब्ध गराउन प्राकृतिक विपद सहायता कोष स्थापना गरिनेछ । • आपतकालिन सुरक्षा केन्द्रहरू स्थापना गरि गरिनेछ ।
उद्योग तथा बाणिज्य	<ul style="list-style-type: none"> • गाउँपालिकालाई लगानीमैत्री बनाउने नीति अख्तियार गरिनेछ । • उत्पादनमुलक क्षेत्रमा संस्थागत संयुक्त लागानी तथा शेयर खरिदका लागि छुट्टै लगानी कोष स्थापना गरिनेछ । • लघु उद्यम विकासका लागि लघु उद्यम कोष स्थापना गरिनेछ ।
कानून तथा न्याय सम्पादन	<ul style="list-style-type: none"> • गाउँपालिकामा आएका सबै मुद्दाहरूलाई छिटो र छरितो छिनोफानो हुने व्यवस्था मिलाइनेछ । • असहायहरूलाई न्याय दिलाउनकालागि गाउँपालिका उपाध्यक्ष असहाय न्याय कोष स्थापना गरिनेछ । • उपरोक्त नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनका लागि निम्नलिखित ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यविधिहरू तत्काल तर्जुमा गरी लागु गरिनेछ । • विभिन्न कोषहरूको व्यवस्थित सञ्चालनकोलागि छुट्टा छुट्टै कार्यविधि निर्माण गरि लागु गरिनेछ । • अन्य आवश्यक ऐन, नियम तथा कानूनहरू आवश्यकता अनुरूप निर्माण गरिनेछ ।

तामाकोशी गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम

आ.व. २०७४।०७५

विषय शिर्षक	नीति तथा कार्यक्रमहरू
सहकारी तथा संघसंस्था	<ul style="list-style-type: none"> गाउँपालिका भित्र रहेका बचत तथा ऋण सहकारीहरूलाई उत्पादनमुलक क्षेत्रमा लगानी गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ । गाउँपालिका भित्र रहेका बचत तथा ऋण सहकारीलाई सदस्यहरूको आर्थिक विकास सँग जोड्ने नीति तर्जुमा गरिनेछ । गाउँपालिका भित्र रहेका कृषि सहकारीहरूको परिचालनबाट परम्परागत कृषि प्रणालीलाई आधुनिक र व्यवसायीक बनाउदै लगिनेछ । स्थानीय स्तरमा रहेका संघसंस्थाहरूलाई गाउँपालिकामा दर्ता गराई आर्थिक, समाजिक तथा साँस्कृतिक विकासको धरोहरका रूपमा विकास गरिनेछ ।
उर्जा	<ul style="list-style-type: none"> गाउँपालिकामा खेरगइरहेका जैविक बस्तुहरूको प्रयोगबाट जैविक उर्जा उत्पादन गर्ने नीति तर्जुमा गरिनेछ । दिगो उर्जाको श्रोतको रूपमा सौर्य उर्जाको उत्पादन र प्रयोगलाई प्रोत्साहित गरिनेछ । खिम्ती-२, तामाकासी-३ तथा अन्य सम्भावित जलविधुत आयोजनाहरू स्थानीय जनताको शेयर लगानीको सुनिश्चततामा सञ्चालन गर्न आवश्यक पहल, प्रोत्साहन र सहयोगको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

उल्लेखित नीति तथा कार्यक्रमहरू माथिल्लो सरकारबाट प्राप्त बजेट, आन्तरिक आय, सहकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरूको सहयोगबाट अल्पकालिन र दिर्घकालिन रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछन् ।

गाउँसभा सम्पन्न मिति: २०७४।०३।३१